

Kenmerk	W05.21.0031/I
Datum aanhangig	8 februari 2021
Datum vastgesteld	3 maart 2021
Datum advies	3 maart 2021
Datum publicatie	11 mei 2021
Vindplaats	Staatscourant 2021, nr. 25067

Volledige tekst

Bij Kabinetsmissive van 8 februari 2021, no.2021000235, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerp van een tijdelijk besluit tot wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB vanwege een grondslag voor afwijkende examinering in verband met de uitbraak van covid-19, met nota van toelichting.

Het ontwerpbesluit betreft de derde tijdelijke wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB (hierna: Ekb) in het kader van de coronacrisis. Omwille van het snel kunnen inspelen op de gevolgen van die crisis wordt een grondslag geschapen om voortaan bij ministeriële regeling een of meer examenonderdelen aan te wijzen waarop in verband met corona uitzonderingen kunnen worden gemaakt van de reguliere regels.

De Afdeling advisering van de Raad van State maakt een opmerking over de noodzaak om in het ontwerpbesluit de bevoegdheid om bij ministeriële regeling ook uitzonderingen te maken voor andere generieke examenonderdelen dan rekenen nader te beperken tot de in de toelichting genoemde voorwaarden en omstandigheden. In verband daarmee is aanpassing wenselijk van het ontwerpbesluit.

De voorliggende wijziging van het Ekb houdt in dat voortaan bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat het bevoegd gezag, indien dit noodzakelijk is in verband met het beperken van de gevolgen van de coronacrisis voor de studenten of het personeel, kan beslissen dat het examenonderdeel rekenen en/of het examenonderdeel dat een keuzedeel betreft, geen onderdeel is van het examen van een beroepsopleiding. (zie noot 1) De termijn, de doelgroep en welke generieke examenonderdelen onderdeel zijn van de mogelijkheid om het diploma te kunnen behalen zonder resultaat van enkele onderdelen, worden bij deze ministeriële regeling bepaald.

Volgens de toelichting geldt deze grondslag voor een ministeriële regeling voor het examenonderdeel rekenen en de examenonderdelen die een keuzedeel betreffen. Echter, wanneer de onderwijssituatie vanwege corona verder verslechtert, kan dit artikel bij

ministeriële regeling van overeenkomstige toepassing worden verklaard op de overige generieke examenonderdelen. (zie noot 2) Volgens de toelichting zal daarbij maximale terughoudendheid worden betracht, gezien de waarde van de overige generieke examenonderdelen voor het diploma.

De toelichting stelt dat het de bedoeling is om deze mogelijkheid alleen in het uiterste geval te gebruiken voor een zo klein mogelijke groep, en met zo min mogelijk aantasting van de diplomawaarde. Daarbij wordt rekening gehouden met het belang van de student op korte en langere termijn, de waarde van het diploma voor doorstroming naar vervolgopleidingen en op de arbeidsmarkt en het belang van werkgevers, en het vertrouwen van de samenleving in mbo-diploma's. Hiermee kan, zo stelt de toelichting, de mogelijkheid tot afwijking van het Ekb tevens beperkt worden tot een specifieke groep studenten.

Uit de toelichting blijkt de spanning tussen enerzijds de wens om het voor mbo-studenten mogelijk te maken om het diploma binnen redelijke tijd te behalen, indien door corona bepaalde onderdelen niet voldoende kunnen worden onderwezen en anderzijds de wens om de waarde van het diploma van deze studenten te garanderen, ook met het oog op de vervolgopleiding en de arbeidsmarkt.

De Afdeling onderstreept het belang van de generieke examenonderdelen Nederlands en Engels voor de arbeidsmarkt. In dat kader onderschrijft de Afdeling de passage in de toelichting dat alleen in het uiterste geval voor een zo beperkt mogelijke groep gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheid om mbo-studenten geen examen te laten afleggen in deze vakken. Terughoudendheid met het schrappen van deze examenonderdelen is daarnaast te meer aangewezen indien ook andere examenonderdelen zoals rekenen of keuzedelen al vervallen. Deze beperkende voorwaarden ontbreken echter in de tekst van het ontwerpbesluit.

De Afdeling adviseert om in het ontwerpbesluit de mogelijkheid om bij ministeriële regeling te bepalen dat studenten geen examen hoeven af te leggen in andere generieke examenonderdelen dan rekenen nader in te kaderen, door de in de toelichting genoemde voorwaarden in het ontwerpbesluit zelf op te nemen.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal opmerkingen bij het ontwerpbesluit en adviseert daarmee rekening te houden voordat een besluit wordt genomen.

De vice-president van de Raad van State

Nader rapport (reactie op het advies) van 30 maart 2021

1. De Afdeling begrijpt de noodzaak voor de grondslag die met het besluit wordt geïntroduceerd om ook voor de generieke examenonderdelen Nederlandse taal en -voor mbo-4- Engels zo nodig te kunnen beslissen dat zij tijdelijk geen onderdeel behoeven te zijn van het examenprogramma mbo. Wel adviseert de Afdeling -kort samengevat- om het afwegingskader dat in de nota van toelichting wordt geschetst voordat hiertoe wordt overgegaan, ook in het besluit zelf tot uitdrukking te brengen.

Het bovenstaande advies van de Afdeling neem ik over. Dit betekent dat de inkadering die de nota van toelichting geeft met het oog op het spanningsveld tussen de doelen die worden beoogd met de beroepsopleiding enerzijds en anderzijds het voorkomen van studievertraging, ook in het besluit zelf tot uitdrukking zal worden gebracht. Dit is gedaan door het nieuwe artikel 18b, vijfde lid, van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB te herformuleren. Hiermee wordt geregeld dat de minister van

Onderwijs, Cultuur en Wetenschap slechts indien de epidemiologische situatie gedurende de coronacrisis zodanig verslechtert dat het niet langer in het belang is van studenten om vast te houden aan de huidige diploma-eisen, bij ministeriële regeling kan bepalen dat mag worden afgezien van het afleggen van het examenonderdeel Nederlandse taal of Engels of een deel ervan. En dat daarbij nadrukkelijk een afweging moet worden gemaakt tussen doelen die worden beoogd met de beroepsopleiding enerzijds en anderzijds het voorkomen van studievertraging. Daarbij staat voorop dat de impact van deze regeling zo klein mogelijk moet zijn. De regeling moet evenredig zijn aan het doel dat zij wil bereiken. Slechts dan is het aan het bevoegd gezag van de mbo-instelling om, indien dit noodzakelijk is om de gevolgen van COVID-19 voor studenten en personeel te beperken, in voorkomend geval gebruik te maken van deze ruimte en te beslissen, afhankelijk van hetgeen bij ministeriële regeling is bepaald, dat een in de ministeriële regeling aangewezen generiek examenonderdeel, geen onderdeel behoeft te zijn van het examenprogramma voor een bepaalde groep studenten in een bepaalde tijd.

2. Uit eigen beweging is in de nota van toelichting de genoemde einddatum van 1 januari 2022 waarvoor studenten in voorkomend geval uiterlijk moeten zijn gediplomeerd zonder een examenonderdeel rekenen of betreffende een keuzedeel te hebben afgelegd, veranderd naar 1 augustus 2022. Dit omdat in het nieuwe Servicedocument 5.1 (zie noot 3) van deze termijn wordt uitgegaan.

Ik bied U hierbij het gewijzigde ontwerpbesluit en de gewijzigde nota van toelichting aan en verzoek U overeenkomstig dit ontwerp te besluiten.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Voetnoten

(1) Voorgesteld artikel 18b van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

(2) Voorgesteld artikel 18b lid 5 van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB.

(3) Servicedocument mbo-aanpak coronavirus COVID-19 versie 5.1 d.d. 17 maart 2021.

Gehele tekst ontwerpregeling met toelichting.